

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 653/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **mal.** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej matkou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenou advokátkou JUDr. Natáliou Bajchyovou, Vojenská 6208/144, Levice, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/132/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/132/2023. Súčasne navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa sa otec sťažovateľky návrhom doručeným okresnému súdu 15. augusta 2023 domáhal zníženia výživného. V predmetnej veci bolo pojednávanie konané 27. mája 2025 odročené na 17. jún 2025. Deň pred jeho uskutočnením súd pojednávanie zrušil a v upovedomení uviedol, že k zrušeniu došlo z dôvodov na strane právnej zástupkyne otca a z dôvodu hospodárnosti konania. Právna zástupkyňa sťažovateľky obratom vzniesla proti odročeniu pojednávania námietku s výhradou, že dôvod odročenia nie je dôležitý a ani nejde o dôvod na strane právnej zástupkyne otca, a navrhla termín

pojednávania ponechať. V skutočnosti bola podľa nej dôvodom snaha otca o účelové nat'ahovanie súdneho konania a oddialenie rozhodnutia vo veci samej. Zrušenie termínu však bolo ponechané a pojednávanie sa neuskutočnilo.

3. Vzhľadom na to, že sťažovateľka považovala odročenie pojednávania za nedôvodné, znamenajúce neefektívnu činnosť súdu, obrátila sa so sťažnosťou na postup súdu a priet'ahy v konaní na povereného podpredsedu okresného súdu, ktorý ju vyhodnotil ako neopodstatnenú. V odpovedi uviedol, že konanie síce trvá dva roky, ale k celkovej dĺžke konania prispeli aj obaja účastníci, keďže viackrát žiadali o odročenie termínov informatívnych výsluchov, ako aj nariadených pojednávaní, pričom súd musel predložiť spis nadriadenému súdu z dôvodu podanej námietky zaujatosti. Zároveň jej oznámil, že zákonná sudkyňa už nariadila vo veci nový termín pojednávania.

4. Sťažovateľka sa následne obrátila na Krajský súd v Nitre so žiadosťou o prešetrenie vybavenia sťažnosti, keďže sa so závermi podpredsedu okresného súdu nestotožnila. Podpredseda krajského súdu túto žiadosť sťažovateľky vyhodnotil ako nedôvodnú, avšak vzhľadom na dĺžku konania a predchádzajúce odročenie pojednávania nariadil vo veci opatrenie, podľa ktorého si vyžiada správu o výsledku pojednávania určeného na 23. september 2025 (prípadne o dôvodoch odročenia).

5. Okresný súd na pojednávaní konanom 23. septembra 2025 ukončil dokazovanie a vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým návrhu otca čiastočne vyhovel a znížil výživné v tam uvedenom rozsahu.

6. Ústavný súd overením stavu napadnutého konania zistil, že rozsudok bol zákonnou sudkyňou vypracovaný 23. októbra 2025 a vo veci aktuálne prebieha jeho doručovanie účastníkom konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť a poukazuje v nej na to, že k porušeniu označených práv došlo v dôsledku priet'ahov a zjavne neefektívnej činnosti súdu, ktorú vzhladla v nedôvodnom zrušení a odročení pojednávania na žiadosť právnej zástupkyne otca, ktoré bolo nariadené na 17. jún 2025. Podľa nej mal otec dostatočný časový priestor na predloženie súdom požadovaných dokumentov a súd nemal tolerovať ďalšie neúmerne predĺženie konania. Týmto došlo podľa sťažovateľky k vytvoreniu stavu právnej neistoty a oddialeniu rozhodnutia v konaní, ktoré trvá už dva roky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že postupom okresného súdu, ktorý nesmeruje k odstráneniu jej právnej neistoty v konaní o zníženie výživného, došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jej v bode 1 označených práv.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom

súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

11. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 348/2019).

12. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (IV. ÚS 221/05, I. ÚS 96/2011).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

14. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, napadnuté konanie sa týka úpravy vyživovacej povinnosti, t. j. ide o prednostnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. Tento typ konania tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, a preto z právneho hľadiska napadnuté konanie nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti. Čo sa týka faktickej zložitosti veci, ani z tohto ohľadu vec nevyzerá ako

komplikovaná, aj keď pozornosti ústavného súdu neušlo, že bolo potrebné vykonať pomerne rozsiahle dokazovanie týkajúce sa aktuálnych majetkových pomerov otca.

15. Z opísaného priebehu napadnutého konania nevyplýva, že by k vzniku zbytočných prietahov prispelo správanie sťažovateľky.

16. K samotnému postupu súdu v napadnutom konaní treba uviesť, že toto začalo podaním návrhu otca v auguste 2023 a vo veci bolo rozhodnuté v septembri 2025. Ústavný súd v časovej chronológii konania identifikoval časový úsek v trvaní ôsmich mesiacov (od septembra 2024 do mája 2025), v ktorom sa nekonalo žiadne pojednávanie a ktorý možno označiť za istý prietah. Okresný súd ale nebol v tomto období absolútne nečinný, opakovane vyzýval otca na predloženie výpisov z účtu a následne 27. mája 2025 vec prejednal a odročil na 17. jún 2025. Ani ďalšie odročenie pojednávania na 23. september 2025 nemožno hodnotiť ako neefektívnu činnosť súdu, obzvlášť ak súd potreboval na svoje rozhodnutie komplexne vyhodnotiť predložené doklady (a vyčkať na doklady dosiaľ nepredložené) na jedinom pojednávaní.

17. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017). Ústavný súd už tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

18. V nadväznosti na uvedené ústavný súd v súhrne konštatuje, že celkovo konanie trvá dva roky a v jeho priebehu bolo nariadených viacero pojednávanií a vo veci už bolo pred podaním ústavnej sťažnosti (zatiaľ neprávoplatne) rozhodnuté. V tejto súvislosti treba sťažovateľke čiastočne uznať, že táto doba nie je úplne optimálna, najmä pokiaľ ide o predmet konania, ale z hľadiska významu veci pre sťažovateľku by, naopak, bola pochopiteľná takáto námietka skôr zo strany otca ako navrhovateľa, ktorý sa svojím návrhom snaží upraviť (znižiť) svoju vyživovaciu povinnosť. Vo všeobecnosti uvedenú dĺžku konania nemožno hodnotiť ako rozpornú s ústavou zaručeným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. právom na prejednanie veci v primeranej lehote, a to aj v tom kontexte, že sťažovateľke už bolo určené výživné predošlým rozhodnutím súdu a v napadnutom konaní sa prejednáva „len“ jeho prípadné zníženie.

19. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou uplatneného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, a preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že právna istota sťažovateľky bude nastolená až právoplatným skončením veci, a dopĺňa, že ak by ďalší priebeh konania (napríklad v súvislosti s prípadným podaním opravných prostriedkov) signalizoval vznik ďalších prietahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni

sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu